

Hoe werkt het Studentsucces Centrum aan studentenwelzijn?

De huiskamer van Inholland

'Zet in op het ontwikkelen van communities' als je studentenwelzijn wil bevorderen, was een van de belangrijkste adviezen in het rapport over het Studentsucces Centrum (bij Inholland Haarlem) van het lectoraat Empowerment & Professionalisering (Van Pinxteren & Linders, 2021). In het afgelopen jaar deden wij in opdracht van het NPO Consortium Welzijn & Binding een actieonderzoek naar de ontwikkeling van het Studentsucces Centrum (SSC) als een inclusieve gemeenschap op elke Inholland-locatie. Dit deden we in samenwerking met SSC-coördinatoren en studentbuddy's. In dit artikel delen we de inzichten die we bij het actieonderzoek hebben opgedaan en de theorieën die ons daarbij hebben geholpen. We eindigen met aanbevelingen om het SSC verder te ontwikkelen op basis van de principes van community building. Het SSC neemt al een belangrijke positie in het studentenwelzijn, maar die positie kan nog beter benut en uitgebreid worden.

Door: Huub Purmer, in samenwerking met Ishii Kwee, de SSC-coördinatoren en Simone Koster. Vanuit het lectoraat Empowerment & Professionalisering, Hogeschool Inholland, april 2023

Om de binding van studenten met Inholland te versterken, opende Inholland in 2020 op alle zeven onderwijslocaties een SSC. Een fysieke plek waar studenten naartoe kunnen gaan met vragen, ideeën of problemen en elkaar kunnen ontmoeten. Met de SSC's wil Inholland het gemeenschapsgevoel onder de studenten vergroten en studenten laagdrempelige ondersteuning bieden. Doel is hiermee een positieve bijdrage te leveren aan het welzijn van studenten en aan hun studiesucces. Elk SSC wordt aangestuurd door een coördinator die werkt volgens de *peer-education*-benadering. Studenten worden opgeleid tot studentbuddy's. Zij helpen vanuit het SSC met de organisatie van peer coaching, workshops en ontspannende activiteiten.

Actieonderzoek

In actieonderzoek is het doel om nieuwe kennis te ontwikkelen en tegelijk de praktijk te verbeteren. Ons uitgangspunt was om dit met de coördinatoren en studentbuddy's van de SSC's te doen. Onderzoek in en met de praktijk, in plaats van voor of over de praktijk. Door een jaar mee te lopen, kregen we een goed beeld van de uitdagingen waar het SSC voor staat en van de kracht van het concept.

In de rondgang die we hebben gedaan, werden drie urgente vraagstukken genoemd. Deze vragen

spelen, maar zijn niet zomaar te beantwoorden. Allereerst is daar een positioneringsvraagstuk: Waar staan we als SSC tussen onderwijs, decanaat en studievereniging? Hoe kunnen we ons en ons aanbod het beste positioneren? Een tweede vraagstuk betreft de (naams)bekendheid: Wanneer zijn we als SSC geslaagd en hoe laten we deze verhalen zien? Een derde vraagstuk gaat over het verduurzamen van het team studentbuddy's. Op welke wijze kunnen we het team buddy's professionaliseren en zorgen voor een goede opvolging? Elk vraagstuk is met een selectie van SSC-coördinatoren opgepakt en besproken.

Inzichten over communities

Het antwoord op de vraag wat een gemeenschap inhoudt, is net zo veelzijdig als het aantal gemeenschappen dat er bestaat. Op basis van beschikbare definities kunnen we drie basiselementen onderscheiden: een gemeenschap is een groep mensen met een sociaal element, een element van interactie en een betekenisvol element (Purmer, Brinkhuisen & Maginzali, 2023).

Het sociale element gaat over de groep en wat deze groep kenmerkt. Voor het SSC is dat in principe iedereen die studeert aan Inholland. Deze groep kan ook nog onder te verdelen zijn in specifieke groepen naar opleiding, leerjaar of andere kenmerken.

Foto: Een van de activiteiten van SSC Haarlem

Het betekenisvolle element is wat een gemeenschap aantrekkelijk of zinvol maakt. Het voldoet aan een behoefte van de individuele leden van een gemeenschap. Bijvoorbeeld laagdrempelige toegang tot ontspanning tussen colleges door, zoals aan de pingpongtafel in Alkmaar; of het contact met peers en het gesprek over hoe uitdagend het werken en leven van een student kan zijn. Het derde element is interactie, de communicatie-uitingen en de activiteiten die worden georganiseerd, door en met de leden van de gemeenschap. Zoals het '30-seconds'-toernooi of het 'Schilderen als Bob Ross' in Haarlem. Coördinatoren en buddy's geven aan deze drie elementen te herkennen in de opzet van het SSC.

Bonding and bridging

In het actieonderzoek naar het SSC als inclusieve gemeenschap, hebben we ook het principe van *bonding and bridging* (Putnam, 2000) geïntroduceerd. Het is belangrijk voor een gemeenschap om zich te richten op verbindende activiteiten binnen de bestaande groep. Maar gezonde gemeenschappen zijn ook gebaat bij het slaan van bruggen naar andere mensen buiten de bekende groep. Dit overbruggend kapitaal geeft een impuls aan de inclusieve gemeenschap die het SSC wil zijn, waardoor het aantal betrokken studenten kan groeien. Een grote mate van verbondenheid draagt bij aan welzijn van studenten, wat tevens een belangrijke factor voor studiesucces en het doorlopen van de opleiding is.

Third places

Het unieke aan het SSC als gemeenschap is dat het verbonden is aan een plek, een *third place*. Het begrip *third place* (afkomstig uit de stadssociologie) is een neutrale nabije plek – buiten de *first place* van thuis of de *second place* van het werk of school – waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar ze een '*home away from home*' zijn (Rath, 2022). In *third places* speelt zich

het openbare leven af, er worden normen bepaald en mensen kunnen er op nieuwe ideeën komen. Deze plekken zijn onmisbaar voor *community building*. Bestaande voorbeelden zijn de 'huiskamerd' van Inholland Rotterdam en de koffiehuizen naast Inholland Den Haag, hoewel het op deze plekken ontbreekt aan een gastvrije studentbuddy en passende programmering, datgene wat het SSC uniek maakt. Een *third place* is nooit af en een gevarieerde programmering richt zich op verschillende (doel)groepen (Rath, 2014).

Bevindingen

De drie elementen van *community* – groep, betekenis en interactie – zijn in meer of mindere mate terug te vinden bij de verschillende SSC's. Een van de bevindingen is dan ook dat elke SSC net even anders is. Het SSC legt per locatie accentverschillen in de programmering, waardoor het SSC op vestigingsniveau kan aansluiten. Er is op elke locatie veel waardevolle interactie. Van algemene inspirerende activiteiten om de verbinding te stimuleren, tot nuttige workshops over studievaardigheden en peer coaching (op het gebied van studievoortgang).

We zagen tijdens ons onderzoek dat het zoeken is naar welke doelgroep welke behoeften heeft. Studenten hebben het vaak druk en het is nog niet altijd duidelijk wat het SSC voor hen kan betekenen. Er zijn verschillende studentengroepen, met verschillende behoeften waar het SSC bij aan kan sluiten. Studenten zijn de doelgroep van het SSC, zij voelen verbinding met de studentbuddy en de lokale activiteiten, blijkt uit gesprekken. Activiteiten die nieuwe studentengroepen aanspreken, zijn nodig om het overbruggend sociaal kapitaal te bevorderen. Bijvoorbeeld een activiteitenprogramma die internationale studenten laten landen op de Inholland-locatie of de 'eerste 100 dagen van je studie'.

We zien ook de struggle met de positionering van het SSC als onderdeel van het breder netwerk van

studentondersteuning. Wat is de positie tussen decanaat, verschillende studieloopbaan-aanbod per opleiding en de studievereniging en studentvereniging? Met peer coaching bij studiebegeleiding onderscheidt het SSC zich van zowel de opleiding als het decanaat. Daarnaast is de relatie met de opleidingen ook niet altijd helder, soms overlapt het inhoudelijke aanbod van het SSC met dat van opleidingen op de locatie. Denk bijvoorbeeld aan ondersteuningscursussen taal en rekenen. Welke generieke studie- en werkvaardigheden maken dé Inholland-professional? Het SSC heeft daarin een unieke positie als domein overstijgende, maar aan de vestiging verbonden plek.

Wat het SSC is en doet, wordt soms bemoeilijkt door de naam, een afkorting die niet door studenten zelf bedacht is. De naam Studentsucces Centrum wordt door studenten als beleidsmatig ervaren en heeft de connotatie van 'moeten presteren'. Veel tijd en aandacht van studentbuddy's gaat daarom ook uit naar het vertellen van het verhaal achter het SSC, het team, de plek en de activiteitenprogrammering.

Tot slot staat ook de duurzaamheid van de studentbuddy's continu onder druk. Vanwege stage, werk of andere activiteiten in een studentenleven is er veel wisseling binnen het buddyteam. Hierdoor is er een grote kans dat kennis en expertise verloren gaan.

Wat te doen

Uit de groeiende bekendheid onder studenten met het SSC blijkt de steeds sterker wordende positie ervan op de locaties van Hogeschool Inholland en de bijdrage aan het vergroten van studentenwelzijn en studiesucces. Om deze positie te versterken hebben we een aantal aanbevelingen geformuleerd op basis van de bevindingen uit ons actieonderzoek.

1. Ontdek wat zinvol is voor studenten Besteed veel aandacht aan de behoefte van de doelgroep die je op de locatie wil aanspreken door hen actief te betrekken bij activiteitenontwikkeling. Start bij de doelgroepen die het SSC makkelijk weten te vinden via de studentbuddy's. Sla vervolgens de brug naar andere studentenpopulaties op de locatie. Ga van aanbodgericht, meer vraaggericht werken. Wat is de overkoepelende behoefte waarin het SSC kan voorzien? Welke specifieke behoefte per groep valt er te ontdekken? Organiseer een gevarieerd activiteitenaanbod en nodig opleidingen uit daarin te participeren. Organiseer sessies met studenten en leercoaches en maak gebruik van de expertise van Inholland met de design thinking-methode.

2. Laat opleidingen meer gebruikmaken van het SSC Zie studieloopbaanbegeleiders en leercoaches binnen de opleiding ook als stakeholders. Er is veel parallel aanbod tussen wat het SSC doet en wat er in de opleidingen gebeurt. Opleiding specifieke skills blijven bij de opleiding, maar het SSC kan sterker een positie claimen waarin ze opleidingen ontzorgt en bijvoorbeeld skills trainingen, over bijvoorbeeld bronvermelding, voor een brede groep studenten aanbiedt (dit vergroot en passant ook interdisciplinair leren). Onze aanbeveling is om per vestiging een activiteitenkalender te maken, waarin zowel SSC- als opleidingsactiviteiten zijn opgenomen.

3. Speel met de naam en positie Benader de locatie van het SSC als een third place en trek het aanbod van activiteiten en de plek op de

vestiging uit elkaar. Behoud als buddyteam de naam SSC, maar geef de plek een andere naam, bijvoorbeeld De huiskamer van Inholland. Een huiskamer is een laagdrempelige plek, waar echt iedereen welkom is. Door de naam van de plek en de naam van het team achter het aanbod uit elkaar te trekken, verwachten we dat het makkelijker is voor docenten om studenten door te verwijzen naar het SSC met specifieke vragen. Zij zullen de plek niet meteen associëren met studiesucces of hulpverlening. Het SSC is het team studentbuddy's dat door het jaar heen een gevarieerd programma organiseert. Dat kan in De huiskamer van Inholland, maar is daar niet per se aan verbonden.

4. Verduurzaam kennis en expertise

De doorstroom van buddy's is een gegeven voor elk SSC. Onze suggestie is om de focus te leggen op het verduurzamen van kennis en expertise. Besteed als coördinator tijd en aandacht aan het organiseren van uitwisseling hiervan tussen de buddy's en locaties. Maak daarbij gebruik van huidige kaders en bestaande documenten. Organiseer deze uitwisseling vooral samen met het buddyteam en ontwikkel met elkaar een cyclus waarin inwerken, ervaring opdoen, kennis en expertise borgen en doorgeven belangrijke onderdelen zijn. Maak buddy's medeverantwoordelijk voor hun opvolging en houd als coördinator de eindregie.

5. Leid studentbuddy's op tot community builders

In 2022 zijn de SSC-coördinatoren (en enkele studentbuddy's) aan de slag gegaan met community building. Het is onze aanbeveling om die groep groter te maken en de studentbuddy's meer te leren over de dynamieken van community building. Wij verwachten dat kennis hierover kan bijdragen aan de ontwikkeling van een third place, een inclusieve programmering, een sterkere positionering en de duurzaamheid van het buddyteam.

Kortom, het Studentsucces Centrum is een belangrijk instrument dat ingezet wordt voor studentenwelzijn op de locaties van Inholland. Het levert een zichtbare en merkbare bijdrage aan studievoortgang en studiesucces. Uit dit onderzoek leerden we dat de community-benadering kan bijdragen aan een meer inclusieve programmering, een sterkere positionering en aan een duurzamere rol van de studentbuddy als peer en host. Zodat elke locatie van Inholland beschikt over een huiskamer, waarin ruimte wordt gemaakt voor studentenwelzijn.

Bronnen:

- Van Pinxteren, M. & Linders, L. (2021). Studentsuccescentrum Haarlem, een advies voor de ontwikkeling van een inclusieve gemeenschap bij het Studentsucces Centrum Inholland Haarlem. Hogeschool Inholland.
- Plat, Y. (2014). *Hoe maak je third places*. <https://www.socialevraagstukken.nl/sociale-praktijk/hoe-maak-je-third-places/>
- Purmer, H., Brinkhuisen, A., & Maginzali, S. (2023 in print). Samen sta je sterk! De kracht van gemeenschap in sociaal werk.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon and Schuster.
- Rath, J. (2022). *Hippe ondernemingen, culturele consumptie en nieuwe stedelijkheid*. Erasmus University.